

Hoe foto's van fictie werkelijkheid maken

Door alle ophef over Armstrong schoot de aandacht voor die andere Amerikaan- se sportheld er bij in: het verhaal van Manti Te'o.

Manti Te'o, speler van het American football topteam van Notre Dame University, had een vriendin: Lennay Kekua. Ze leerden elkaar in 2011 via Twitter kennen. Manti en Lennay wisselden steeds vaker tweets en e-mails uit en je kunt gerust zeggen dat ze vanaf begin 2012 een stelletje waren. Zo praatte Manti er althans over als hij interviews gaf: mijn vriendin Lennay zus en mijn vriendin Lennay zo. Het grote publiek begreep wel waarom Manti haar adoreerde. In de pers circuleerden foto's van de bekoorlijke Lennay. En er waren

ACHTERGROND

ook sympathieke dingen over haar te lezen: dat ze studeerde in Stanford en dat ze van witte bloemen hield. Zulke zaken.

Maar het noodlot sloeg ongenadig hard toe. In het voorjaar van 2012 raakte Lennay betrokken bij een auto-ongeluk. Ze lag een paar weken in coma, maar herstelde voorspoedig. Manti hield de pers op de hoogte. Maar toen constateerden de artsen bij Lennay een agressieve vorm van leukemie. Ze kreeg een beenmergtransplantatie. Manti praatte voortdurend de pers bij. Even leek het de goede kant uit te gaan. Lennay werd ontslagen uit het ziekenhuis. Manti was blij, zo

vertelde hij aan journalisten. Maar op 12 september 2012 stierf Lennay. De twaalfde september was trouwens een datum met apocalyptische proporties want - liet Manti de pers weten - ook zijn grootmoeder stierf op die datum. *Too bad to be true* had het publiek kunnen denken. Maar dat was toch niet de conclusie die werd getrokken.

Manti legde aan de sportverslaggevers uit dat Lennay hem had verboden om haar in die laatste dagen op te zoeken en bij te staan. „Je moet op het veld spelen, op die manier eer je me”, zou Lennay tegen Manti hebben gezegd. Zo deed hij het ook. Hij speelde een paar dagen later - in de wedstrijd tegen het team van Michigan - de sterren van de hemel. Manti was in de race voor de prestigieuze Heisman-trofee, die hij net aan zich voorbij zag gaan. De dappere manier waarop Manti zijn rampspoed verwerkte, dwong diep respect af. Want dat is

waar Amerikanen van houden: ongetemperd optimisme.

En toen - we zijn inmiddels in januari 2013 - kwamen twee verslaggevers van de nieuwswebsite Deadspin op het idee om de handel en wandel van Lennay Kekua te Recheren. In Stanford wist niemand iets van haar. Er bestond geen overlijdensakte. Er was ook nooit een auto-ongeval gemeld waarbij ene Lennay Kekua betrokken was geweest. De foto die van haar op internet circuleerde bleek in werkelijkheid van een vrouw uit Californië te zijn. Zij wist van niets. Iemand had haar foto van facebook geplukt en als Lennay Kekua op het world wide web in roulatie gebracht.

Wat was nu precies gebeurd? Had Manti een zielig verhaal gefabuleerd in een poging om de Heisman-trofee in de wacht te slepen? Zou kunnen. Maar het lijkt er meer op dat anderen Manti erin luisden met de tweets, e-mails en de face-

Een foto van de niet bestaande Lennay Kekua.

book-pagina van een imaginaire vrouw. Alles wijst erop dat Manti aanvankelijk geloofde dat Lennay zijn *online-only* meisje was. Alleen, tegenover de pers liet hij dat online-only weg. Toen hij er achter kwam dat ze een verzinsel was, bleek het te laat. Hij had al te veel

in de pers over haar verteld. Vanaf toen moest Manti het spel meespeelen. Totdat hij deze week op de Amerikaanse televisie de waarheid vertelde. Merkwaardige jongen, die Manti. Maar Amerikaanse universiteiten tuigen hun footballteams nu eenmaal op met jongelui van wie de sportieve prestaties niet altijd in de pas lopen met hun mentale rijpheid. Dat Manti maanden in de waan verkeerde verloofd te zijn met een online-only meisje valt wel te begrijpen. Maar waarom geloofde het publiek zo lang in Lennay Kekua? Dat komt door haar foto's. Foto's kunnen de geloofwaardigheid van fictie tot grote hoogte opstuwten. Dat is het verhaal achter Lennay Kekua, wier schijnfoto maanden lang op de voorpagina's van de Amerikaanse sportkranten prijkte.

Harald Merckelbach
Hoogleraar psychologie aan de
Universiteit van Maastricht